

701 /26)

1-33*

PP. 1-33
MAY 16 1945

101

Religious
cephrons
matters 11 pp £1-10

H.M. Mohlabe,
Bethany Mission,

P.O. Trichardtsdal,
9/5/1945.

Lsa Beldima

K34/82

Moya. Ke byona bophelō bya motho, seto-
 po ke ngweikō. Ngwana xa o sena motho
 ka xae o wawa, ke xore moya wa bophe-
 lō wa tšwa mothong ke moke wakhwa. Xona
 le moya e mikhē: mabathong, e byale ka
 wa malopō, boxafi, xotattwa le ya bahu.
 Byale moya e, kamoka ke ya xo tšenywa, ka-
 xile le ya bahu, fēla moya o moxolo ke w
 a bophelō, o uwe o ileng wa tšwa naō pope-
 lang ya mmato, ana o tsena motho a sal
 ka teng, le mohlant a folota o folota naō.
 Empa xa obōnwe, xa o sware ketlala, ke
 nadi a phakisa a swara ketla, ka xoba
 ne motho a ka nketša sebaka. se setelele
 a o bya a saji seio, mohlomong a phela
 na matsi fēla, wa nobōna a sa nwe,
 a fetšwa, ke xore motho o sale teng ka
 teng. Mosadi yo monqwē bare, ke Mamoloti-
 i, oile a nwa byalwa ka matla, byale
 a kloxēla ba a tšwato gabō, a xopotše
 xore oya xae, byale o nle xe a le tšelang

10

K34/82

2

a fofêla ka leôpeng, yaba ke moke o taiti-
 we, byale monna yo mangwê oile xe a fe-
 ta mame a bôna, motho a iŝitŝe maoto
 tlase hlôxô e le ka xae ka mafrika, byale
 a thôma xolebella xa potse, xore ke tla bôna
 a fetêlwae xoba xo ôna, a nobôna motho a
 nore kut, byale a boifa xo foloxêla, are, ba
 ka tloxa bare, ke nna ke malaileng, a xoma
 a boêla byaleng, are, xe a le mame a bi-
 tŝa e mangwê are, a se xae, ke na ke ma-
 potso, xônwa, yola a plumêla xe batloxa
 ba ba ngwê ka ba bedi ba ba ŝala mora-
 to, ba se xe ba lekxauŝi, monna yola a
 thôma a thôma xo ya kantle, byale bale
 ba ya ba fumana masadi, a e ka leôpeng
 ba thôma xo makala, ba bitŝa yola xore
 tla o bône, xe a fihla a fumana xolebya
 le ka pele, le yêna a thôma xo makala,
 pêla are, xo bôna e se batameleng, a
 wa ba dira byale, ba fumana ele xore
 môya o xôna, eka o kxauŝi le xohwa, mme-
 re wa xaxwê o fêŝa, a wa bathaba
 ba matsoŝa, ba monakola ba mteya k-
 xakala, ba bôna a kkekereŝa a libilo xao.

Byale seuse modimo o sefaketšeng ka teng
 xa mmele ya batho ke seti se setolo, ka htle le
 xore xo fihle le bana la xore, motho a tšue ntlo
 ešale e wa, a xodirexe xore ntlo e me, le xe
 motho a ka idibala, mōya wa ya khole, o tla
 nokwa mmele wa xaxwê, o fiša ke xore
 motho o sa phela, ka sebaka se mōya o bo-
 yato ka sōna, o tla bōna a tsota. Kona le
 bolwetš'i byo bongwê bare, ke makotoxane, bolw-
 etš'i byona bokotse xaxolo, motho o nore o mōna
 a xhahile, wa bōna a wela fase a wa
 a tšeya lebaka le letelile, byale ka morao
 xo wa bōna a tsota, ke xore mōya wa
 bophelō o be oile khole xudu, le xe a ka
 wela mollong, ya ba motho kxamfi xa xōn-
 a motho wa swa a fella, batho ba bolw-
 etš'i bya mohuta o lehu la bōna ke mollō.
 Mōya xore o tšue ke moxa motho o hwile,
 le xe le tšwalo lekha oxa ke moxa ka sōna
 sebakana seuse o tla kua mmele wa xax-
 wê o tonya, xa xot sana motho ka xore xa
 nxio. Byale motho xe a na le dimiwa
 tša xaxê a hwa a šile ta ēlo ya
 xore, le mpoloke ka kxomo, byale xe

NOI

K34/82

4

le sa dira byale dirisiwa ditla sa
 la tša ntatela. Byale ka xoricalo
 môya wa motho wa tsêna diru-
 weng. Kxomo ke motho, le yôna xa e ba-
 laiwa ba e dula thoba, ba dumela
 na, kudu môya wa mong wa yôna
 wa lokolota, xôna e tla phakisa ehwa.
 Re bône ka kxomo ya ya Rakxobadi
 Moyene, oile a ba le ditaba le Male-
 sa, byale kabaka la xohlaka dilhatse
 molato wa uêla moyene, mo M-
 oyene, a xana byale xôro ya re, Mo-
 yene ona le molato, o swanetše
 xo lefa ka kxomo, are, fêla le dio
 nhlalefetsa, a nthu kxomo môya
 wa xaxê o sa dumele. Baile ba
 ehlaba mamuna a masome a
 mabedi le metšô e thselelato, kxom-
 o, ya seke ya hwa, ba tsêna setê-
 pê ba e ripa molato, ba nobôna kxo-
 mo e sa hwe, mafelong a êma a
 bolêla are, matla a monna xa fe-
 le, ke tla notsoa ke bone e ngwê
 xe aditlo a tla, yaba kxomo byale

e ahuwa, ke thōpō ya xore mōya
 wa motho wa tsēna diuweng tsā
 xaxwē. Ke motho a buile mōya o boē
 la xa mong wa ōna, yone a bupile
 ng dilō ka moke, fēla ba we batloile
 ng ba belaela lefase, mōya wa bōna
 wa boye wa ba o dia mehitolō ya
 xo sefēle, waka bare, motho wa paka
 Empa o ka seke wa boledisana naō,
 ba swanetše xo nchēla ngaka e tle
 e lukise le bita la xaxwē, ka sewe
 ditaola diileng tsā la olēla sōna,
 xōna mome wa xaxwē o ya khutša.
 Ditaolo tše dingwē le tše dingwē tsā
 nahu, di swanetšwe xo dirwa, ka xoba
 ne bahloka xo didira, bophelō bya ba ba
 phelato, bōna seke, ya ba bophelō byo bo
 batse, batla lahlehelwa ke dilō tsā
 bōna, ba phela byale ka ditshōwana.
 Mafelalong ba swanetše xoya ngake
 ng, ngaka e tla batša, sewe elero sōna,
 xoba xobelaēla makholo wa bōna xoba,
 papa wa bōna, byale a bee a bafē
 phoko, tshiba sa modimo ba e ba

phase ka sōna le bitleng la mohu-
 xōna, dila ka moka ditla molokēla,
 matse o tla axiwa. Ba bangwē bat-
 ho ba rōbala ba rōetšē, mōya ya
 bōna xa e tsoxe ya ba e tswenya, by-
 ale ba me ke ba mōya ya bōna e phela
 + o bokanone. Mankalabye yo mongwē
 bare, ke Phasika Makhabe, oile xe
 a babya, a laēla bana ba xaxiē, a
 sa phela are, mohtang ke waco, le sene
 la hlaba kxamo la mpoloka ka rōna,
 le moloke ka le pokisi, ka xoxalo mōya
 wana o tla rōbala wa sebē le pela-
 ēlo, le lena bana le šale le tšene kē-
 rēkē, le tla phela. Bule oile a sa
 badelelwa ngwana wa xaxiē e hwa,
 bana ba kxobakana, xoxe ba boloke hō-
 xō ya batho, byale mokalabye, are, xo
 bōna, sepelang le boloke ngwana yowe
 wana, fēla ke moroto wana, yo moxolo
 a ke a tloa fēla, o ba le setumō, em-
 pi a ka see a ntšenela pele o tla re,
 xe are, o bua le bati ka bahu ka fi-
 ũa xe ana le lebelō, na e tla re, xe me-

riti ya dithaba xe e fihla mo ntlong yaka
 ka kloka, yo we eleto wa xesu a phakise
 a tle ke laêlane naê. Awa batho ba
 sehlôkômêle, byale e nile xe moriti wa
 thaba o fihla ntlong ya xaxwê, a hwa
 batho ba ile ba sa dutš'i mase, xa
 bôna ba bolêla taba e, bakwa
 mokhozi wa lehu o kwalele motseng
 wa mokhalabye, byale batho xe ba e
 ya ba fumana xone, ke yêna, xa
 saphela, ba we baileto ba kwa dipolê.
 lô tša xaxwê ba makala. Byale bar-
 wae, ba seke ba moka ka mokwae o,
 la, a ba laetš'eto ôna, bahlabi xhomo
 ba mophotha ka yôna, kamoka xa bô-
 na ba šalele bakwa, motse wa ru-
 tlêta, xwa šalele mosadi le ngwana
 yo monyana wa mošemanzana, le
 yo monyane wa ngwanenyana yo e
 šetš'eto a ile boxad'i. Molato ke xony-
 atš'e môya wa mahu mowe a
 oietš'eto. Môya a masea, xa end
 oiaêlô ya rōbula e rōbetš'e. Môya w-
 a xoti obelêla silê tš'e dintš'i, byale

na, xothōma xolema, le puñō xamōrō
 le ditioxolo tša xaxuwē. Xe ba thōma
 xolema, ba thōma na xobeta dikxozi; ts-
 we diileyo tša buša, ba ya lebitleng la
 yo mongwē le yo mongwē, ba bolēla xore
 bana ba tšuwela ka ntle, lena ba ba-
 xolo thušang xore, ba fumane dijō,
 le meetsi a seke a hlōkaxala.
 Xe basaka ba dira bipule, a wa pula
 eka seke ya ana, le diphefō (borwa)
 etlaba byo bongata. Xe ba sepela le
 dingaka ba tšama ba kwella xore eka
 ba molato keng, wakwa dingaka
 dire a labeta babaxolo, ba belaela,
 xo fetša pelaelo ya nōya ya bahu
 ba dikxozi ke xonyakēla kxomo ya phaxo-
 la e ntsa ba ya ba tlaba ba dimse-
 ng ba bolēla, xobolēla kxadi yare, ke
 ba bamana xa ba tsebe setō, kxomo
 se ka yōna, xere meya ya badimu e
 lale, le thuse bana ba lena xore ba
 fumane dijō. Xe nke ngaka ditso-
 la tša xaxuwē diboletše therēšō, xe
 ba fetša xoja nama, byale bare, ke

a tloxa, ba tla kwa le duma kemok-
 a pula ya ana, byale mome batta-
 re lexe ba sumisa manana a bona
 pula yana kabaka la xore moya
 ya bahu e dumelana nabô. Ke ba
 lome mabêlê a maswa ba swane-
 tšê xobeta, bahlôka xodisa byale, bonwa
 bo ya tholera bya rôbaxanya mabêlê
 a mêla fase, ke moka pula eko lo ye
 na mabêlê a mela, le dipêba le
 tšona diême dija. Byale ka xorielo
 meoya ya bahu, e ya phela, fêla e
 diô se bonwe, e bonwa fêla ke ma-
 rapô a diphôôfôlô tšê dihwilero (dita-
 sla). Diaparô le dikxabisô tšê dingwê
 aswane tšê xore ba ba fihlê natšô, e se
 ng kamoka xa tšona, ka xobane tšê
 dingwê ditlilô tšê ya ke baleloko ke di
 ditlapô.

Thapêlô xobadimo. Badimo' ba tšotê-
 la ditloxo le ditloxolwana tša bona, e
 senq ditloxo tša leloko lešele, le mahlô-
 xônôlô ba a fa ke badimo ba xabô b-
 ôna. Byale le tšona dikloxolo ditw-

anetše xo hlōkōmēla badimo ba
 xabō, xore badimo ba seke babelā-
 ēla. Se senqwē le se senqwē se ba
 sediraxo, ba swanetše xobera badimo pele
 xore badimo ba bathutē, byale ka xe, ng-
 wana wa ngwanenyana a beka ke in-
 onna wa xaxwē, pele ya thōma ba be-
 ta dirxomo tša xo manyala, xore setlo-
 xolo sa xaxo se a malwa badimo ba
 thutšē lehumō le xolē, byale xe bakane ba
 dirile byale, ba bōna diruwa disaphela
 xa batse, ba ya ngameng, ngama e tla ba
 batša xore, badimo ba belāla, e be ba
 nyana ke lebera ka salō sa xore, kem-
 aka, ba tla phakisa ba dira mowe nga-
 ka e boletšero, byale wa bōna diruwa
 diphele xa batse. Se yēna mothepe ba
 beta xore setloxolo sa xaxo se safa ba xa
 manete lehono, o tloxa matsōtong a rēna
 le mothutē a e a ba le lehumō le
 mothabō. Lehumō ke xe a bēlēya bana.
 Ngwana o mongwē le o mongwē o moswa-
 a, pele xa xore ba o jē, ba swanetše xo
 bera badimo, ba omēla byala, ba borw-

ala ka setepa, bana ba matse o we
 ka moka xabōna, ba ya badimong le kxa-
 di ya matse o we, byala xe ba fihlile, kx-
 adi e opra maōpō e bolela, xore ditloholo
 tšā xaxo šedi, dija mabêlê a maswa,
 xe a feditšê xo bolela, byala bana ka
 moka ba thōma xo nwa byala ka xo š-
 e dišana ka boxolo bya bōna xo fihlêla
 ba hlakana. Ba bo šalayo, kxadi ya
 botšeya, bana ka moka ba isa diatla tš-
 a bōna xodimo xa lebitta, byala a th-
 šela xodimo xa tšōna, ba hlape bare,
 badimo la lang badimo la lang, ke moka
 bya felela ba thakxoxa ba bošela xae.
 Byala ke xōna ba boxolo ba tla xo th-
 ōma xo nwa byala. Badimo ba swa-
 netšê xo hlompfiwa ka maatla, kabana
 la xore, wa hlaka xoba hlompfiwa bo-
 madi-mabe bya xaxo bo ka seke bya
 fêla, xa mōtō le bana ba xaxo baka se-
 be le bophelō byō bo batse. Ba dimo ba
 swanetšê xo fêla ba xōbadišwa ka
 dithapêlō, xore o seke wa mokiwa tšê
 we o naxo le tšōna. keka xare xa ng-

wata, xe o bōna ditō tša xaxo disapetele
 xa botse, byale wa ya ngakeng ditšola
 tša monete o wa beluêla, o swanetše xo
 morapêla ka sekete, le bitteng la xaxwê.
 Badimo ba rapêlwa esale xosasa, le di-
 atla le mahlō le seso la hlapa, le hlapa
 le boêla xae, melorō, le dithšila diwan-
 etše xo šala le bitteng a mahu. Ke motho
 o a huile kxole xoba ntweneng, le bitla
 la xaxwê le se xōna nokxwisi, xōna ba
 bopa seolwana ka lapeng la mosadi
 wa xaxwê yo moxale, ba tšeya sebatla
 badimo ba fanêla ka xae xa sōna, by-
 ale xe a beluêla, ba rapêla xo sōna,
 ba morapala ka leina la xaxwê, xae
 xe ba rapêla ba kwatama fase ka di-
 khumu, byale kxadi ya tšōma xo rapêla,
 bontši bya batho bōna, xa ba bolele ba nore
 tšuu, xwa balêla yōna kxadi e le noši,
 xo fihlêla a fetšai ba êma batlota
 Badimo xoya beng ba badimo, fêla, mo-
 tho o šele xa badumale xore a be xōna,
 xe bōna beng ba rapetše ba feditše, ya
 oa ba hlaba kxomo, ne xōna batno ba

šele ba na ya xo, fêla le xa xa xole byale,
 maralana a kxomo bana seke ba batle-
 nella, ba themella fêla ditlotolwana
 tša mahu, le tšōtong la mphapa a ba
 kxale ona a tša kxole a ka noši. Kxom-
 o e nthōa ke moxolo wa matse, eseng
 ka mona xa bōna. Le batho ba ya ntweny
 ba swanetše xolopa badimo, badimo
 ba dikxosi, ba balela maina a dikxosi
 ka mona, ba ba beba xore bana ba a
 tšwa ba ya marumung le bathuše
 ba e ba fenye. Maina a bōna a swa
 nelwa xolebalwa, matho a hwe le le-
 ina, xe monna a ka tšeya mosadi, by-
 ale a ba le bāna, le na la mošemany-
 ana wa pele o swanetše xomōlela
 leina la papatwe, ngwanenyana wa
 pele la kxaitšedi ya xaxwē, xoriabo
 ke xore maina a bōna a seke a ti-
 matimēla. Empa xe ngwana ba ka
 morēla leina lewa, yaba xa lenyake
 ngwana ba moreolla ba tšela lešele.
 Xore a lenyake, ngwana o lala a ha bo-
 seto, a tšobala mosetare, byale xo fi-

701

K34/82

14

hlâla ba e ya ngakeng ditaoala dibolela, xore a lenyane, badimo xa badumele xore a bitšime ka ina leme. Mahlomong, mong wa leina wa belâla ore, xa la mpete, se pelang lo mmetse ka sathore, letlaxwa ngwana a sa lle, a wa ba e ba eline byale o kwe ngwana a homatše. Xo xana leina, ke badimo, ke xore o tla fumana ngwana yone a ile xe a belâla, a a wa ka lehlakôni la sesadi, byale mong wa leina ore, leina la ka leka se ke la ba bohale, medrô ya senna e mengata e ka seme ya dirwa ka mo kxwa o ke nexo ke dirwa, byale leina la ka la simeta, wakwa bare, mahlomong le yena monna wa leina o be a le byatše. lebitla la yomongwe le yomongwe le swanetše xo tšibiwa, le xo šupa bana ba bôna xe ba šetše ele masotana ba tšere basadi, xore lebitla le ke la monete le ke la monete, byale byale, xo eleletša xe a huile yomongwe wa bôna a belâla a toebe le bitla la xaxwe, šya.

le ka dithokola tše byale ka mamunō
 diphele tša tšaza, ditsoho, manana a
 pula, kōmana, sefoka le phalapula.
 Dilo tšena di swanetše ho hlōkōmēlwa
 a xa xolo, ka xobane, mohlomong ba dimo
 ba ka ditorola, ka se tlorolo se sengw-
 e, ka bolwetši, byale ditsoho tša sebolola
 ba tšee sōna ba a tše molwetši ka
 sōna, a fole, ka ntle le sehla, badim-
 o ba bōne xone se xōna. Dilo tšena di
 swana ke moralo wa mathe ke ba-
 dimo dipelaōlo tša bōna di sa phetwe ka
 a molaō, ditaba xa dieme ka molaō,
 byale ka kxōsi. Ke kxōsi e ile ya hwa,
 byale bakeng sa xone, ba bee yone
 e leng wa mēte, xoba yone kxōsi e ile-
 ng, e hwa ya siya e molaetše ditho-
 kola, ka xobane ya mohlolo o be a sa
 hlōkōmēle ditaēlo tša papamē, ele
 xone le xa xole byale mpherepere o
 tša ba xōna, fēle ka banka la di-
 thokola ba dimo ba ka seke ba mola-
 hla, ka banka la xone a ka tloxa matš-
 o, mōya ya batho ka moka e tloxa

xo yena, yola o tla bōna dina tše din-
tši tša xo beufiša xo fihlela a bōna xox
e, xo tšwela pele le taba e, xo ka seke
xwa dirēta, efela ke dirile phošō ka
xonyatšā papa.

Modimo o Maxolo. Xopa le Modimo
o maxolo o we o dirileo dilō kamoka
tše byale ka lexodimo le lefase, le batho,
le diphoōfōlō le dimoka, ditšaba le dihi-
~~ba~~ lare. Byale modimo o maxolo o
bare ke tšwane (tšwane). Empa
ie xe xōlō e le xona ya xone modimo o
naxalo o xōna, a ba o rapete, fēla
e nore dilong tše dinwē tše byale
ka malwetšī wa kwa bare, xe tšw-
ane a ratile o tla tšhūša ka ta-
fongyaka. Ke ele ešō tše byale ka
kōmētētō le pula xa ba diimele xox
e ditliša ke yēna, byre, didira ke di
kxōšī, le ditšingō tša lefase, byale ka
ba bei ba letšatšī, xoba xoxthša dimpa,
xoba xone badimo ba belaela. Maja-
hane a balela xone, modimo ke ōna
o dirileo dilō kamoka, byale o ka š

itwa byang xoneša pula, pula e neša
ke Modimo, byale mame xa ba dumel-
ane nabō, bare ke ba simi ba lefase
Modimo xa o tsebe pula.

Medimo e mengwē e e seto ya batho.

Meetsi Diphoōrō le didiba Modimo wa
tšōna ke mokēbe, xe o ka ngala wa fura-
lla noka xoba sediba, se ya rya, byale
xe sediba se sewe batho ba kxaxo meetsi
xo sōna, ba uhupa ka dihlang ka byane
bya lehlakhe ba xaša kxaxi le sōna
xore wa sene wa kxa. Byale matšā-
tšing a boleho didiba tše dintši dipyela
le dinoka tše dingwē, dibyale ka meedi
e ēlako ka pula, ke bakka la xohlōka hlō-
kōmelo, ba ripa dihlang tše dikxolo kxa-
xsi le dinoka, kxathe sehlang se se-
xale xa sipume, se aila. Medi ya sehlang
e sepela xoya kxole, o kwala meetsi
o ne neve šetša sehlang, byale sehlang
se nwešetša bana ba sōna ka midi, le sōna
ke mothekxi wa metsi, o ka bōna xe motk-
o a ka ripa modi wa sehlang se se-
le, o tšwa meetsi a mantši kudu kudu

wa bōna moku o wa montse o thapile
 eka ke sediba. Byale mehlare le yō-
 na e phidisa ke matsokebe, xe oka
 tswala ditsela tša xore meeli ya se-
 hlare ya sene ya fumana metsi, mo-
 hlare wa oṁa wahwa, kemoka
 ke dikxong, kxathe xe oka rira thabi
 ya oṁa wa beka, o sale tala o
 tla bōna olla, o e tšwa meetsi, bya-
 le taba e e aile, xo ba xolokalo, ba xo
 fumana o dira ditaba tša mahuta
 o, ba tla xo batša xore o bōna xe sehle-
 are se sabolele, ba homola, kemoka
 ka morato, ngwana wa xato o tla
 wa. Dihlare tše dikxalo xa dinyane
 xo dula dilla, dihlole nara xo falla.
 Xo byale ka xe o nare o sepele, mahlomong
 o dutli wa nobōna sehlele se setolo
 se šimota se wa, ke xore setšupa
 xore motho yo moxolo o tla ahwa. Madiba
 a manquē xa bahlare xōna, motho a
 tšena o nara a e ya, byale ka o di-
 ba bya mokwera, oile are, ba xwēra
 ka moke ba kxobokane, byale ba nobōna

a taboxa a toena le dihlakwa tša xa
 xwê, ba le bella xê a tšwa a seke a
 tšwa, ya napa yaba lebitla la xaxwê.
 Ke xore bodiba bya mohuta o, bōna le
 kxōxê di. Diprōrōny ba dira dilō tše dikxo.
 lo, dikōmana ba dibapala xōna, pele xa xore
 ba ba pale kōmana, ba neša pula enxalo
 byale dikxatla batho tše bōna motho di a
 moswara tša moripa le leme, ba dinê ka
 dihlane xore a seke a kxōna xahlaba m.
 okxoti, byale ba moswale, ba maisê pō
 rōrōny, ba mmele xōna, byale batho tše ba
 yo beta kxōxi xore, sebaropa kōmana re
 se fumane, byale kxōxi e bitše mmetli
 ba e. Ke ba fehlile ba bolalwa matho yo-
 la ba thšela madi a xaxwê ka kōma-
 nenq, ba ripa hlōtō ya xaxwê ba efa
 kēla ka xare, letlalō la xaxwê, ba ba
 pola xa lona, matheno a^m mele namona ba
 mošena ba dit dira dihlane, setopo ba
 lahlēla ka pōrōrōny, ele xore kowa xae
 ba šile bahlabile kxōno, ba tšeya letlalō
 la yōna ba bapala ka xodimo xa lela
 la motho. Xoba ba nyana xo foka manana

a pula ka madi a motho, ba yo mmolae-
la xōna phōrōrong, byale ka phōrōrō ya
noka ya seduma e a bōifisa, ka xoba-
ne ke mowe ba diratō xōna medirō e
mebe e, le manaka a pula a be a du-
la xōna.

Matōpō letabeya. Matōpō, xe motho a
tsene ke mōya wa malōpō, pele o thōma
a babya, byale a sita dingaka le di-
ngaka, mafelong ditadla tsene o tsene
ke matōpō. Mo boluwetši bya xaxwē
o lala o tladimolota, a bokēla ditō tše di-
ntši le mešomo ya xaxwē e a xoba a
e some, mahlōmong a tšote bošero
are, wa thšaba, ke moka ba matswa-
re, wa kwa a xopela maina a ba
ba huileyo, mōya wa xaxwē o si-
nyetile a sakwana le motho. Byale
ba nyakela ngana e etsebaxo xo alafa
malōpō, xe ephiile, pele xa xore a mo-
alafē, kxadi ya bō maluwetši e swane-
tše xo phasa, e bokēla ka maina a ba
hu, byale ngana e thōme xo alafa
noluwetši, ba nyakela pudu, ngana ya

thšela meetsi morifing e phahla anth-
 šetšē le dihlase, kemoka a tšeya a fa
 pudi ya nwa, le yōna ke moke e thōma
 xotlaēla, kemoka a e šobadiša le molwe-
 tšī le xōxong ka letee, molwetšī a le bana
 le pudi, ka morago xa sebakanyana, ba
 tšōša pudi, kemoka o tla nobōna e ehwa
 ka noši, ba etšwiya, ngwana ya tšeya
 madi a pudi, a phahla anya le dihl-
 ase, a hlubēla molwetšī ka tšōna di-
 thō tšō mmele (dišaroko). Byale boše-
 to kemoka ba tšilo lala batšiya mešōpa
 ba bina matšōpō, ngwana e fēla e ēmi-
 ša moalafina e minthšā, ba dira ma-
 šero a mabedi, kemoka la boraro wa
 šōna a ēma ka noši a bina, ke xoe
 mōwe pelo ya ngwana e tla thaba, ka
 lone ke moke molwetšī o tla šōla. Ke
 a fodile ba lefa ngwana ka pudi, le
 serole sa byala. Kemoka mōja w.
 a matšōpō o fedile o boetšē mēxue-
 ng ya xaxwē ya botala. Gomongwē o
 lala a thšaba bošero, are o bōna dinōta.
 Byale yo we ba no malafa ko tšwana

le yo ke setšero ke mohlalutšitšē, empa
 yo wa xo thšaba dinōka, dihlare tša
 xaxuwē ba dipahlalana le tlobo la nō
 xa. Lejabee (xoxafa) Bolwetši byona
 bo bakca ke xoya dinamā tōa batho (booi),
 le motho e ka hwa, yaba o laile ke mo-
 tho yo mongwē, ba tšeyi dithšila tša xax-
 uwē, ba phahlalana le dihlare tša le-
 tšwa, ba fata lebitšeng la mahu ba
 thšela dihlare tšē uē, ba bolēla ka
 leina la xaxuwē, ba tšota o lwanth-
 šē yo a xobolailero, ke mona xo fedile.
 Byale ka moxato ya leto a molaya, o
 tia thōma xobolela ditaba tšē disakw-
 anero le batho, beng ba mahu a ba
 tswanela xo maleši xoba xo mosēta.
 Ba tšare ke menyane ba nobōna medi-
 rō ya xo selone e napa etšwela pele,
 mafelong a thōma xobala bahu ba
 ailing a ba balaya, a bile a eja le
 ditšwarō tša xaxuwē, xe ngaka e ngw-
 ē e kakwa dilō tša bo motho yona wa
 xoxafa, a tšena sehla re sa letšwa a
 mohlubēla, ngaka e tša hwa, motho a fō-

la. Ka a lafime ba no molebella ka
 mahtō xo fihlela le yēna a e^hwa. Tse
 dingwe dihlare ke tša tšapa moloko,
 xe ba sanna ba nitimēla xa mamu-
 ndi, ba bolēla naē xabatre, xore mpa
 o thutse xe ele molato xe tša lefa, yē-
 na xe a dumelana le polētō ya bōna,
 o tšane, xolukile le tšatla ka tšatši la
 xore ke sabatša ba xeso. Byale o tša
 tšoxa a ya xo ngana e ileyo ya sinyo
 lebitla, a ebatša, byale ngana etla-
 re, a wa nna xa ke na molato, mola-
 to wana ke xonwana xomo fēla, by-
 ale ya tšeya dihlare tša xohlabēla
 ba bolelafi ya mafu, are o seke
 na mohlabēla pele ba sešo ba lefa
 mome wena o ratato xōna. Byale
 ka tšatši lewe la kopano, mamu-
 ndi o tša ba batša xore ke nyana di-
 xomo tša xoxoma ka xore, pele ke se-
 šo ka lehlabēla. Baswanetše xo di-
 tšisa ka pele pele, le yēna m mam-
 ndi o swanetše xonapa a ditšapa,
 ebe ngana e mokhamsi, fēla ele ka

sephiring, ke moke mamundi a tloxe, a
 e xo yona, xo laola, xe rne dikomoka
 ba didira mokhoba, xe ditola dire a
 wa ke la moseka maledi ke moke by-
 ale mamundi o ya xobahlabêla. Xe
 a hlalêla, xore e fetê ke moke let-
 fi le foelile. Mome re ethuta seema
 se se reo moemedi wa lehu ke let-
 šwa, se sengwê se se sepirimpi re epa
 khôromela khuta marama re hwa na yo.
 Ke xore, xe ba xa bô le xafi ba ka fihl-
 a xo wena, wa ba sekela, le tšatši
 ka letel o seme wa tšota o boletšê
 xore ke iefeletšê, xoba wa bolêla le-
 ina la ngaka, ba ke xo êla maemo-
 o, ba fetê la pa la xaxo. Matafi xab-
 edišwe ka xobane ka tšatši le lengwê
 o hlare, ke a malediša kxaxhe disoti-
 re, a xopaxla, xa o pa molato le xee
 xoxobaditšê ka maata, wena o be o
 dirang o matšeba xore xa baxa xabo-
 tše. Dirafi tšê dingwê wa hlaka.
 ra natšo tšeleng dia xoxaniša, tšê din-
 gwê mošomo wa tšona ke xo tšama

a bena matlapa tseleny, xe o molediša wa kwa a xo bolediša, pêla dipolelo tša xaxwê dišae tseleny. Tše dingwêke xo bina dikošā, empa xo sa binelue mo-
we ba bangwê ba binêlato.

Meōna le matla a dlong. Dilō dina le matla a tlabato, kuau ditō tša bahu, byale ka kxomo, xe mong wa yōna a bela êla, o e tseba xa batse xone, kxomo e ke lethapa, empa ya xo makatšā, xe o se wa e tswara wa fuman a e eme ka tsela e ngwê, xe mong wa yōna a sa belêle, mahtomong e xo hlōla lehu, wa xeno o tlahwa. Byale kxomo e o e tseba xo xa batse xone ke lethapa, le xe o pana o sath me ~~na~~ le sala, wa bōna e na le nekwa, xe e le ya motho ya huit to, le swanetšē xo phasa. Empa pele xa xone ke xo phasa, o swanetšē xo ya ngakeng, e tla xo batšā nnete, le se we o swanetšē xo phasa ka sōna, o tla bōna e lok-
u. Xe e e ya motho yo a phelato

o swanetše xo matsa xone, xe o swara
 te ke sumiša khomo ya xaxo o bolē-
 le, ke la tšama ke a dima dikromos,
 o la bōna ka moswana e sena mo-
 khwa. Mōya wa bahur le ditswane-
 ng wa tsena, mofha are ke sumiša
 se tswana wa no bōna, dikwana
 di no pyaklata, mohlomong, wa xopola
 xone mosadi xa tswane ditswana ka
 malaō, le wena tšeme dinato le
 maloka a xone o di sumiše wa no
 bōna dixophomota dipyaklata, ke xone
 mong wa tšona wa belaela, o swa-
 netše xoya ngaken, ke yōna e we-
 etlaxoxobatsa tšeršo, byale wa ya
 na phasa, o la bōna dilō ka ~~mo~~ mo-
 ka xe o re ke a swara ditlokela.
 Mōya e sepele dulong ka moxa, xe
 o bōna disa xolokela le kiši xoya ng-
 kenq ditatola dikha xo batsa nnete,
 o dinē ka mokhwa o dibolešetso ka oha
 o la bōna dilō ka moxa ditlokela
 xe o ile xo laola tšare, o swanetše
 xobalaya pudi xoba khomo o swane

tše xo dira byale, wa hloka xo dira byale o tla bala dingaka le dingakana, ba xo batša selo ka setee, sepela o dirê byale lehumo xa letle tsatši ka lettee, le modimo xe o phela, ditšo ka moxa o tla difumana, xa se mathômô ka wena, motšo yo mo nwe le yo ongwê o no tšeya se we ele o sa xaxwê a se šumiša, kxane ke xe badimo ba ile ba rō bala. Xe o dirile thato ya mowe badi mo ba belaēlato, o tla fumana tšea xo feta tše o nako natšo. Xe o sa dira byale ditšo ka moxa ditšo xo tšwa ka diatleng, byale ka latša, ka xobane latša le swara ke motšo wa poto ya hiōkômêlo, mosadi wa lešadi le xe o ka nobōna le nyata e ka e tla ba mohu maqadi wa mabêlê, ka bana la xore a ka hiōkômêlo, mabêlê a tla tšwa ka diatleng a le wa ke dipeba, le dinonyana:

Menyana. Menyana e metole ke ya dikxosi, xe badimo ba dikxosi ba belaēla. Ba bōna ba tswara ditšo di pho^{ka}nta, mohlomon⁷ pu

la e sane, Byale mo me batlayangae-
 keng, byale ngaka e ba batse xore moke
 to keng, le se me ba swanetšero xo se
 dira xore ba okobaké badimo. Ke ba hla-
 ba kxomo, basadi ba nneti ba dira diphofu-
 tsamama, xore xe ba tšoboya badimo ba se-
 ne ba nwa meetse, o fumana xo lewa
 nama ka mokwa o motho a ratano, yaba
 šita ba etlošela badimong dimpa di-
 tla šala dišja. Manana o moxola kudu
 ke wa mo ba sibulla meropa ya kxoti e
 e hwileto, ōna ba hlabi dikxomo, basadi
 ba tšobala lapeng la rulumadi, bant-
 a ba tšobala kxorong, ba lala ba tšya kō-
 mana le meropa, ba dira beke kamoka,
 fêla xe batho ba xotšwa kxole, ba sa fi-
 hla ka buntši, le beke ya bobedi ba e ta-
 bêla, mahlang ba tšwalla meropa ba
 hlabi kxomo, yōna xe e ba šitile e ya
 ka lapeng. Lona le manana ya mabyala
 ngwaneng o mofsa, ōna yo mongwê le yo mo-
 ngwê o dira byala bya xaxwê, ba banato le
 dipudi ba ahlaba, le dikxomo, xwa nwewa
 byale, ba hlakōšša dihlala ka nama.

Owe monyana xa o fete fêla, motho
 xa saka a sehlakfêla wa hwa, ka xo
 mothšella sehlare. Ka nqwera wa qumo
 e ntš; mekete ke ya ba kxonyana (bahlal-
 odi bathšemo) ba tsotêla esale xosasa
 ba hlwa ba hlarole xo fihlêla le tšatš;
 le dikêla, byale marexa mong wa thše-
 mo, o ba diêla byala byo blintš; xe a
 na le pudi a balaya, e yaba o ba bu-
 tšitšê xore na tšatš; ka xore letle. Ka
 lona letšatš; le we ba xo hlwa ba e n-
 wa ba dutš; ka ntlong ba kxopedi ba du-
 tš; ka ntle xa môtô le beng ba matre. Xe
 pitšâ e fêla ba bera beng ba matre xore
 sero se paille pitšâ, ke mona ba rwala
 e ngwê ba e ya xo thšeletšâ. Ba hwa
 ba e nwa mosekare, ba bina dikoa,
 xe le dikêla ba taêla ba boêla marae
 a bôna.

Xo alafa, xofona, xo ilidla. Xo alafa, xe
 mosadi a ile a tsinyarêlwa, ke ngwana
 are ke a bêlêra a boya fêla, monna wa
 xaxwê a swanêla xo bataxananae,
 ka xobane xa xo tsibye xore mosadi o

buile le tifa ya mohuta mang? Bjale
 o swanetše xo ya ngakeng xo thšela m-
 a rapo xore a bōne, tifa, xe a e bōne
 ngaka e swanetše xo celafa mosadi, ka
 mo morepo, e hlukanye monna le mosadi
 ka dihlare, ba hlaba madi a mosadi
 ba šihlêla monna ka ôna, a monna
 ba šihlêla mosadi ka ôna, byale
 ba tšeya mašalela, ba tlema sešôkxo
 ke moka monna a nwa matšatti a ma-
 bedi ka mabamama le ka moswanana-
 na, a khona a batatana le mosadi. Ke mo-
 sadi a na le motlabe, e utšwa thšidi a
 ya e fa motlabe, ke moka ba sehlanana
 ka lefoheng. Mohlang mosadi a
 bōna khuedi o dira byala ba bitša ng-
 ana, xore etle ethale, dipheko tše a
 xoba a motlemile dinoka, byale mome
 o mailulutše xa sana molato monna
 a ka porôbala nae, a seke a fumana
 balwetši, ke ra monna o šele e seng waxakwe.
 Ke mosadi a ile a bēlēa mafahla, o hlodile
 motho a sepu di ke khona, ona le tifa, dingaka
 kudu ngaka e ba e bitšaxo xo thilo a lafa, pele

xa xore a lafa, o nyaka mohlana (masabala) o ši
 la a phahlananya le dilhlan tša xaxwê, ke m-
 oka a ba hlakanya, ele xore ngwana yamangwe
 ba molaile. Malwetš; ana ke šetšego ke a ba-
 dile, a lipiwa ka pudi ya ngwana. Bolwetš; b-
 ya xolifiwa ka kxoma ke bya xo fofêla, xe mose-
 di a sa bêlêre. Dingana tša +o alafa mahu
 dirôna, tša malôpô kudu ke tša basadi, pêla
 le banna ba bangwê ba alafa. Xe monna a
 ka rôbala le mosadi wa xaxwê wa xo
 phuma ka ntle le ka lafo, wa babya,
 mohl^{mo}ong a tšena ke (ntle se, sehuba se
 seolo, sewe se se lafiwero, mafelô a
 rôna ke lehu. Xobyale le xa basadi ba m-
 onna wa bôna a huile ana le sehuba,
 ba le tano la bo mahu a ba tšwanêla
 xo tšena ka dinklong tša bôna, xo ka ene
 xore monna o šele a tšene a tloxe di
 thšila, xe baile ba imba, ba ba ba bêtêra x-
 ôna ba swanetšê xo tšena na xoba-
 ne tifa ka moka e tloxe. Xe ba ka tabo-
 xa molaô o, le bôna ba tla tšena ke se-
 huba. Xe xe ele ngana o swanetšê xo m-
 akêla ngana e ngwê e tle e molafe, ka

xobane mothšeko xa e thšekole, o ka zloxa
 wa xaka ke dithebele. Xofona, mphoko o
 tšwa ka mošate. Ke motho a ile a nthšā
 mpa, a ephla mome do sa bōnweng, empa
 ba nyakšiša ba fumana xore, mokeze o
 be ana lempa, byale ya re mamatšā, xe
 e serōna, byale ba tla mutšiša xo fi-
 hlēla a yo šupa mokhekolo yo mongwē,
 empa a matšā xore, o seke wame ke n-
 a, byale mokhekolo o tloya a šupa mokhe-
 labye, byale mokhalabye ke yēna yo a
 swanetšē xo botšā ditaba mošate, by-
 ale ba tšee mphoka ba yo fokā. Ke ba
 tšeba modiri o swanetšē xo nthšā pudir
 Ba tloka xo fokā pudir xa ene. Ke xe
 mosadi a ka hwa a na lempa, ba
 swanetšē xo tsibišā mošate, ba mošate
 ba zle ba foke, ba kxone ba mothula m-
 pa ka mphaka xore mōya o tšwe.
 Beng ba mahu ba swanetšē xo nth-
 šā pudir ba fē ba fuki. Ke xe tladie
 ka tšwa sehare sa thšemo xoba kxeni-
 fisi le xae, mong wae thšemo o swanetšē
 xobea ditaba mošate, byale ba mošate

ba He ba foke, le xōna mong wa thšemo
 o nthša pudu. He xore ba hloka xo foka
 etla nohlwa etlha thšemo ya xaxo, ma-
 felong etla tšha wana. Ho foka mo-
 na xo tšima ~~montšho~~ moxō wa masepa
 a yōna. Ho tšwana le dihlapō tša mo-
 hu, pele xa xore le dišumite, diwane
 tšhe xo fumiwa, mowe ke mphako wa
 ngaka ya xoalafa mahu, le dilō tšhe tšha
 xoba diēpa lebitla diafumiwa. Ba hlo-
 ka xo foka xo aila le hu, le tla no
 hlwa le xo šetšhe mōraro.

Ends. 701